

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

DECIZIE

24 august 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery” împotriva Pretorului sectorului Centru municipiului Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău, Direcția Generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipiului Chișinău, Întreprinderea municipală pentru servicii locative Centru cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva încheierii din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 4 mai 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Pretorului sectorului Centru municipiul Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău, Întreprinderea municipală pentru servicii locative Centru privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 20 decembrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă. S-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, pe motiv că apelul motivat a fost depus după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 1 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului recurenta a invocat că dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost notificat Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery” la 15 decembrie 2021. La 19 decembrie 2021, recurenta, prin intermediul avocatului, a depus cerere de apel nemotivat, prin care a solicitat, totodată, motivarea hotărârii din 15 decembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

La 16 februarie 2022, hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată avocatului recurentei. Înainte de expirare a termenului de depunere a apelului, la 2 martie 2022, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a suspendat de drept examinarea de către instanțele de judecare a acțiunilor în contencios administrativ, iar la 31 martie 2022, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției.

Respectiv, recurenta a opinat că instanța de apel greșit a reținut că termenul scurs înainte de întreruperea termenului de atac, indicat în dispoziția Comisie pentru Situații Excepționale, se ia în calcul, iar după expirarea stării în legătură cu care au fost instituite măsuri speciale în domeniul justiției – curge partea rămasă a termenului care a început să curgă mai înainte

Or, în cazul din speță noul termen al căii de atac a apelului, care a început să curgă este de 30 de zile din următoarea zi a evenimentului produs la 4 aprilie 2022, de încetare a măsurilor speciale instituite în domeniul justiției, expirând prin urmare în data de 5 mai 2022, când a și fost depus apelul motivat.

De asemenea, recurenta a invocat că instanța de apel nu a dispus nici repunerea în termen a acesteia, chiar dacă au fost prezentate probe că reprezentantul societății este bolnav.

Conform articolului 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 24 mai 2022, care a fost notificată atât Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, cât și reprezentantului acesteia, avocatul Cristina Țărnă la 16 iunie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 195).

Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery” s-a conformat prevederilor legale și în termen a depus recurs împotriva încheierii din 2 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îi consideră neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele considerente.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie de respingere a recursului.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că hotărârea din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 20 decembrie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, a depus apel nemotivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii contestate.

Prin încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă. S-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, pe motiv că apelul motivat a fost depus după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit avizului de recepție DS800622579AS, reprezentantul recurentului, avocata Cristina Țărnă, a recepționat hotărârea motivată la 16 februarie 2022 (f.d. 139).

La 1 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, ori în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (2).

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

În același timp, potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Cu referire la normele legale enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că copia hotărârii motivate din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată la 16 februarie 2022, reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, avocatului Cristina Țărnă, care a și semnat și depus apelul nemotivat în interesele Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, în baza mandatului seria MA nr. 0828003 din 30 aprilie 2021 (f. d. 88, 119-124), fapt ce se confirmă prin avizul de recepție/livrare (f. d. 139).

Respectiv, termenul de prezentare a motivării apelului, prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a început să curgă la data de 17 februarie 2022, ziua imediat următoare celei în care reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, avocatul Cristina Țărnă a recepționat copia hotărârii motivate din 15 decembrie 2021 a primei instanțe și urma să expire la data de 18 martie 2022 (zi de vineri).

Însă, potrivit prevederilor pct. 5.2.2 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, termenele de exercitare a căilor de

atac în procedurile de contencios administrativ care se suspenda de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022.

Astfel, având în vedere regula calculării termenului de decădere în perioada stării de urgență în justiție, în speță, termenul care a început să curgă de la 18 martie 2022, a fost suspendat pe durata stării de urgență de la 2 martie 2022 până la 3 aprilie 2022 și a continuat să curgă de la 4 aprilie 2022, și a expirat la 20 aprilie 2022, zi de miercuri.

Cu toate acestea, Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă, nu a prezentat în termenul prevăzut de lege motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, aceasta fiind depusă doar la 5 mai 2022, prin urmare, în afara termenului legal (f. d. 146-152).

La acest capitol, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge ca neîntemeiat argumentul recurentei, precum că instanța de apel greșit a reținut că, după întreruperea termenului de atac a continuat să curgă termenul de dinaintea instituirii stării de urgență la 24 februarie 2022.

Or, alegația respectivă a recurentei vine în contradicție cu dispozițiile art. 398 alin. (3) din Codul civil, potrivit căruia curgerea termenului de prescripție extinctivă continuă de la data încetării împrejurărilor care servesc drept temei pentru suspendarea cursului prescripției extinctive. Termenul curs în perioada în care cursul prescripției extinctive este suspendat nu se include în termenul de prescripție extinctivă.

Conform art. 237 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile art. 65 alin. (1) - (3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Raportând, la caz, cadrul legal enunțat și reieșind din constatările susmenționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău corect a refuzat în repunerea în termenul de prezentare a motivării apelului.

Or, după cum corect a reținut și instanța de apel, motivarea hotărârii primei instanțe fiind notificată reprezentantului Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, avocatul Cristina Țărnă la 16 februarie 2022, însă în pofida obligațiunile sale procesuale, apelanta și reprezentantul său au eludat să depună motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

Pe cale de consecință se va menționa că, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

La caz, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că nu poate fi reținut ca temei de repunere în termenul de prezentare a motivării apelului argumentul invocat că s-a aflat în concediu medical de la 12 aprilie 2022-19 aprilie 2022, or, din momentul recepționării hotărârii motivate, și anume de la 16 februarie 2022 până la 12 aprilie 2022, reprezentantul Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, avocatul Cristina Țărnă, cât și recurenta au dispus de suficient timp pentru a întocmi și a prezenta apelul motivat și respectiv trebuiau să depună diligență necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

În acest context, relevanță în speța dată au prevederile art. 47 alin. (3) din Codul administrativ, care statuează că culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

La fel, potrivit art. 65 alin. (1) din Codul administrative, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Mai cu seamă că, în virtutea principiului bune-credințe, partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, chiar și în cazul imposibilității temporare a reprezentanților săi de a acționa în vederea protejării intereselor juridice ale reprezentanților, or termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

De altfel, obligația respectivă derivă și din prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, potrivit căruia participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Instanța de recurs consideră necesar de a menționa și faptul că Societății cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, cât și reprezentantul acesteia, avocatul Cristina Țărnă, fiind conștienți că au depus încă la 20 decembrie 2021 cererea de apel nemotivată, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de aceștia.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea reprezentantului părții apelante Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, cât și reprezentantul acesteia, avocatul Cristina Țărnă cu privire la repunerea în termenul de depunere a motivării apelului și declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery” împotriva hotărârii din 15 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că potrivit legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din

drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut.

În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spania], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery”, reprezentată de avocatul Cristina Țărnă.

Se menține încheierea din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Media Gallery” împotriva Pretorului sectorului Centru municipiului Chișinău, terți Primarul General al municipiului Chișinău, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipiului Chișinău, Întreprinderea Municipală pentru servicii locative Centru cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu